

a Ház már a legközelebbi ülés napirendjén tárgyalja a tisztviselők kérdését. (*Esztendőlyos János: A tisztviselők kérdés olyan fontos, hogy minél előbb tárgyalni kell.*)

Kiss Menyhért: Nem akar semmi mást, csupán azt, hogy a legközelebbi ülés napirendjére tűzzék a tisztviselők kérdés tárgyalását.

Farkas István javasolja, hogy már a legközelebbi ülés napirendjén tárgyalják a drágaság kérdését.

Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, a Ház többsége az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Az ülés 3 óra előtt ért véget.

Képek.

Vezérek.

Valamikor régen azt hallottam, hogy a kiváló elme vezérré lesz, míg a többi embereket csak valamivé megteszik. Még a nemzetgyűlési képviselők sem lesznek, hanem megteszik őket nemzetgyűlési képviselőkké.

A történet azt tanítja, hogy régebben csak egy ember lehetett a nemzet vezérévé. Most másként van, sőt már minden foglalkozási ágnak megvan a maga vezére. Ezek közül az egyik vezér lesz, a másikat pedig megteszik vezérré.

A régi történelmi idők vezérét félve tisztelte az egész ország népe. Ővé volt az erő, a hatalom és dicsőség. A vezér ereje, hatalma és dicsősége biztosította a nemzetnek a jólétet, a békét és az igazságot. Ereje nem az erőszakban, hanem népe szeretetében rejlett. Hatalma egész nemzetének összetartásán alapult. A nemzet vakon követte a halálba is a vezért.

Dicsősége a nemzetének szerzett sikerekből font koszoru volt, az ő dicsősége a nemzet minden tagjának dicsősége lett. Az így megosztott dicsőség az egységes nemzet dicsőségévé vált, így lett az egész néziszta osztozással.

A magyaroknak első vezére a honalapító Árpád fejedelem volt.

Kézay krónikás szerint: „Árpád Álmos fia, Turul neméből, a többiekénél gazdagabb és hatalmasabb vala”.

Árpád már Székithiában is különös méltóságnak örvendett és nemzetségének az volt a törvényes szokása: a háboruban előjárni, a visszavonulásnál hátul maradni. Konstantinus császár feljegyzése szerint, Árpád vezér előtt a turkoknak (így nevezi a magyarokat) sohasem volt fejedelemük.

Árpád fejedelemmé választása tehát nem más, mint a régi, tisztán származáson örökölt tekintélyen alapuló törzsszerepek megbontása, egy férfi személyes érdemei miatt, a politikai viszonyok kényszerítő sulya alatt. A törzseknek lett tehát előbb első vezérévé Árpád, azután pedig az események kényszerítő hatása alatt megválasztották örökös vezérül fejedelemmé. Örökös fejedelmi méltóságát nem köszönheté másnak, mint saját kiváló személyének.

A magyar törzsek egymást is segítő testvér népekből állottak. A szabadságszerető magyar törzsek nem tűrtek maguk felett uralmat, még a testvér törzs uralmát sem. Árpád vezérül fejedelem kiválósága éppen ebben tűnik ki, hogy nemcsak a szabadságszerető magyar nép összes törzsit bírta uralma alá hajtani, amikor vezérük lett, hanem ami ennél több és nehezebb volt: a vele egyenlő rangú vajdákat is hódolásra és felsősége elismerésére reábirta.

Az emberi kiválóságnak ez a mértéke a harcos egyszerű magyar népnél imádásig menő tiszteletet ébresztett, tántoríthatlan hűséget és ragaszkodást keltett.

Jellemének igen lényeges vonása a bölcsesség, mérséklet és igazságszeretet volt. Bölcsessége megjelölte azt az utat, amelyen a magyar nép hazát alapíthatott és uralmát megtarthatja. Mérséklete és nyugalma nem hagyta el a legnagyobb dicsőség és vezéri harci szerencse között, vagy veszély esetén sem.

Igazságot osztott a szegénynek, gazdagnak, hatalmasnak, gyöngének, fajtájának és idegennek egyaránt. Ezzel tekintélyt, ragaszkodást és hódolatot váltott ki a nemzet apraja és nagyjánál, az ellenségnél pedig féltelmes tiszteletet.

A meghódított népeket nem pusztította el, hanem felvette a magyar nemzet tagjai közé, ezáltal a honfoglalás vérvesztését pótolta és nemzetének erejét növelte. Hűséget és enged-

mességet követelt, jogokat adott ezzel szemben, megszabta a kötelességeket is. Aki intézkedései ellen vételt és hűtlen lett a vezérhez, annak vére ontatott.

A honalapító vezér után következtek örökösei a vezérségben, majd pedig a királyságban. Ezek már nem lettek, hanem örökölték a hatalmat. A nemzet azonban mindig vezérének tekintette Árpád ivadékait, később a választott és örökös királyait.

Az ezeréves királyság alatt is támadtak és lettek vezérei a nemzetnek, ha veszélyben volt a haza és a szabadság. Bocskay Istvánról Kossuth Lajosig sokszor lett vezére a hazának és szabadságnak.

A XIX. század első felében volt a magyar nemzet ujjáébredésének korszaka. Szép korszak volt ez, tele sok ragyogó nagy elmével.

E szép és nagy időkben a kiváló nagy emberek között ismét támadt, ismét lett a magyar nemzetnek három nagy vezére. Ez a század arról nevezetes, hogy a nemzetnek óriásokat szült. A nemzet vezéréivé lettek: Széchenyi István gróf, Kossuth Lajos és Deák Ferenc.

A XX. század a megpróbáltatások korszaka. Ebben a terhes időkben is jönni kell valakinek, aki vezére lesz a nemzetnek.

A nagy idők elmúltak, következett a népképviselői alkotmány a rendi világ helyébe. A múlt század második fele volt a munka és haladás fényes korszaka. Századok mulasztását pótolta e nemzet. Nyomdokába lépett a nyugati kulturnemzetekhez.

E munkás korszak emberei között is támadt betegség.

Annak idején Szegeden sok kiváló munkás ember között elterjedt a szerepelni vágyás, különösen a politikai szereplés betegsége. Jeles kereskedők és iparosok megkapták ezt a betegséget, elhanyagolták a hivatásukat és köztü-

Kedden lesz a lakásépítési ankét.

(A Szeged tudósítójától.) Megírta a Szeged, hogy dr. Simkó Elemér tb. főügyésznek, a lakáshivatal elnökének kezdeményezésére ankét lesz Szegeden a lakásépítés ügyében. Dr. Simkó Elemér ma a következő szövegű felhívást intézte a hatóságok vezetőihez, a keskedelmi és ipari érdekeltségekhez:

„A rendkívüli nehéz viszonyok között küzdő lakáskérdésnek megoldása, köztudomás szerint, egész Csonkamagyarországon ma a leg súlyosabb problémák egyike, amelynek végleges megoldására az állam részéről történtek előkészületek, de megoldását csak csekély hányadában tudta keresztülvinni, végleges helyzet ezen a téren nem alakult ki. Nézetem szerint a lakáskérdés megoldását nem szabad egyedül az

kel foglalkoztatni, mert vezérségre törekedtek. A törekvők közül egyik vagy másikat meg is tették vezérnek. Ekkor kezdődött, hogy az emberek minden élethivatásban vezéri polcra törekedtek, így azután lassankint minden foglalkozásra megtették vezéreket.

A meddő foglalkozás eredménye előrelátható volt. Egymás után pusztultak el: a Bakai Nándorok, Nyígrényi Pálok, Csikós Ignácok, Lábi Antalok stb., akik egyébként egykor jeles és munkás emberek voltak.

Azok pedig, akik megmaradtak hivatásuknál, a legnehezebb viszonyok között is megállották helyüket. Az Aignerék, Tóth Péterek, Rainer Ferencek, Rainer Károlyok, Juhász Györgyök stb. semmiféle életviszony között nem inogtak meg.

Ebből az időből szállott át mintegy negyven év előtt egy részvénytársaságra a Bakai Nándor által alapított kötélgár, hogy amit lehet, a pusztulástól megmentsenek.

Zajtalan és ernyedetlen munka vette kezdetét. Egy akkor igénytelen ember végezte a komoly és nehéz munkát. Ez az ember is vezére lett a gyárnak, amely ma ezer munkást foglalkoztat.

A 39 évi komoly munkából 25 évet töltött el ez a vezér a köztügyekkel való foglalkozás nélkül. Mikor a gyár nemcsak a volt monarchiában, hanem egész Európában e szakmában első helyre küzdötte fel magát s a vezér biztos volt abban, hogy az általa nevelt munkatársaival megoszthatja a vezéri munkát, akkor kezdett el foglalkozni a köztügyekkel.

Ez az ember nem hirdette, hanem végezte és végeztette a munkát. Bizonyára tudta, hogy boldogulni csak komoly és nehéz munkával lehet.

Az új világnak új emberei is csak akkor lehetnek munkában vezéréivé Magyarországnak, ha megtanulják azt, amit a klasszikus mondott: „Imitemur majores nostros”. Kövessük elődeink példáját.

Ego.

„Bérmozgalmat” indított az egyetemi polgárság.

(A Szeged tudósítójától.) Több ízben foglalkoztunk már a szegedi egyetemi hallgatók egzisztenciális érdekeivel és minden alkalommal szomorúan kellett megállapítanunk, hogy az egyetemi hallgatók nagy vergődéssel tudják fedezni mindennapi szükségleteiket. Különösen áll ez Szegeden, ahol kevés a munkaalkalom — annál több az egyetemi hallgató. A kényszerítő körülmények a magyar kultúra jövő bajnokait sokszor hozzájuk méltatlan munka vállalására készítik és a korai járókelők sokszor találkozhatnak egyetemi hallgatókkal, akik lapokat kézbesítenek az előfizetőknek. Az egyetemi hallgatók igen helyesen gondolkoznak, midőn „a munka nemesít” elvét vallják és arcpirulás nélkül dolgoznak, hogy betevő falatjaikat megkeressék.

Az egyetemi hallgatók fő kereseti forrása a tanítás. Igen természetes, hogy mióta az egyetem Szegeden van, a felsőbb osztályú középiskolások kezéből kiesett a havi zsebpénz megkeresésének lehetősége, mert az egyetemi hallgatók elvonták tőlük a tanítványokat. Téved azonban a közönség, ha azt hiszi, hogy ez a körülmény egyszersmind biztosította is az egyetemi hallgatók létfenntartását. A szülők ugyanis nem valami bőkezűen fizették az instruktorokat, sőt egyesek ki is használták az egyetemi hall-

amagy is rendkívül súlyos pénzügyi terhekkel dolgozó állam, vagy város vállaira helyezni. Állampolgári kötelessége mindenkinek közreműködni abban, hogy a lakáskérdés a mai súlyos viszonyok között valamilyen módon megoldassék. Szeged város lakásszükséglete önállóan is kívánatosabb teszi azt, hogy az érdekeltek, azonkívül a bankok, tőkeerős vállalatok foglalkozzanak a kérdés végleges rendezésével és azt tömörítve, együttes erővel oldják meg.

Az értekezletet a Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében 1923. évi április hó 17-én délután 4 órakor tartom meg és ott fogom az arra vonatkozó tervezetet a szegedi lakásviszonyoknak mai helyzetéről szóló előzetes rövid ismertetés után előadni.”

gatók szorult helyzetét. Vannak egyetemisták, akik még a mai viszonyok között is 1500—2500 havi dotációért tanítanak mindennap egy órát, sőt lehet mondani, hogy a 2500 koronás havi fizetés a maximum volt idáig. Az egyetemi hallgatók tehát kénytelenek voltak több tanítványt vállalni, hogy a menzai kosztot fedezzék, lakásról és tiszta fehérneműről gondoskodhasanak maguknak, ami által elvonták idejüket a tanulástól.

A fokozódó drágaság most arra készítette az egyetemi hallgatókat, hogy a tanítási díjakat a gazdasági helyzetnek megfelelő nivóra emeljék. Vasárnap, mint értesülünk, ebben az ügyben már gyűléseztek is az egyetemi polgárok és sikerült is nekik egységes megállapodásra jutni az órabérek, illetve havidíjazások tekintetében. Kimondták ezen a gyűlésen, hogy a tanítási díjakat az egész vonalon egyelőre havi hétezer koronára emelik fel és ezen az összegben alul senki sem vállal tanítványt. Az óradíjat háromszáz koronában állapították meg, aki pedig másfél órát ad naponként, az havi tízezer koronán alul nem tanít.

Ezt az egységes tarifát, értesítésünk szerint, az egyetemi hallgatók egyetemlegessége magáévá teszi és az minden egyetemi hallgatóra kötelező lesz. A formálisan megszervezett bér-